

ЗАКОН

О ОДЛИКОВАЊИМА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом утврђују се одликовања Републике Србије (у даљем тексту: одликовања) и уређује поступак за њихово додељивање и одузимање, права и обавезе одликованих лица, као и друга питања од значаја за одликовања.

Члан 2.

Одликовања су највиши знаци јавног признања који се додељују за изузетне заслуге и дела од великог значаја за Републику Србију.

Одликовања се утврђују законом.

Члан 3.

Одликовања могу бити додељена држављанима Републике Србије, домаћим правним лицима и другим субјектима.

Одликовања могу бити додељена и посмртно.

Одликовања могу бити додељена и страним држављанима, страним правним лицима и међународним организацијама.

Члан 4.

Држављани Републике Србије могу носити одликовања стране државе, односно међународне организације, уз претходну сагласност министарства надлежног за спољне послове, ако законом није другачије одређено.

Члан 5.

Израда, промет, јавно ношење и употреба знакова и других предмета који имају изглед одликовања Републике Србије нису дозвољени.

Члан 6.

Одликовања могу да се израђују и да се носе у смањеним димензијама (у даљем тексту: минијатуре).

II. ОДЛИКОВАЊА

Члан 7.

Одликовања су: ордени, медаље и споменице.

Највиши степен одликовања које има више степена јесте први степен тог одликовања.

1. Ордени

Члан 8.

Ордени су:

- 1) Орден Републике Србије;

- 2) Орден српске заставе;
- 3) Сретењски орден;
- 4) Орден заслуга за државу;
- 5) Орден белог орла са мачевима;
- 6) Орден заслуга за одбрану и безбедност.

Орден Републике Србије има два степена и додељује се у првом степену на великој огрлици (председницима или суверенима држава), а у другом степену на ленти (председницима држава или влада).

Орден српске заставе има три степена и додељује се за нарочите заслуге у развијању међународних односа између Републике Србије и других држава, односно међународних организација, као и за истакнуте заслуге у развијању и учвршћивању мирољубиве сарадње и пријатељских односа између Републике Србије и других држава.

Сретењски орден има три степена и додељује се за нарочите заслуге за Републику Србију и њене грађане у областима јавних, привредних, културних, просветних, спортских и хуманитарних делатности.

Орден заслуга за државу има три степена и додељује се за нарочите заслуге и успехе у представљању државе и њених грађана.

Орден белог орла са мачевима има три степена и додељује се за нарочите заслуге у изградњи система одбране или нарочите заслуге у командовању и руковођењу војним јединицама, односно војним установама и њиховом оспособљавању за одбрану Републике Србије.

Орден заслуга за одбрану и безбедност има три степена и додељује се за натпросечно, узорно и часно извршавање дужности и задатака у областима одбране и безбедности.

2. Медаље

Члан 9.

Медаље су:

- 1) Медаља за храброст;
- 2) Медаља за заслуге;
- 3) Медаља заслуга за одбрану и безбедност.

Медаља за храброст има два степена (златна и сребрна медаља) и додељује се за дела у којима је до снажног изражаја дошла лична храброст или за дела у којима је у изузетно опасним ситуацијама у спасавању људских живота или материјалних добара испољена изванредна храброст и самопрегор.

Медаља за заслуге има два степена (златна и сребрна медаља) и додељује се за изузетне заслуге и постигнуте резултате у свим областима живота и рада.

Медаља заслуга за одбрану и безбедност има два степена (златна и сребрна медаља) и додељује се за заслуге и изузетне резултате показане у обављању дужности и задатака у областима одбране и безбедности.

Члан 10.

За сваки орден и медаљу прописују се посебна правила (у даљем тексту: статут) која садрже опис ордена, односно медаља и њихових минијатура и којима се ближе уређује начин њиховог ношења.

3. Споменице

Члан 11.

Споменице се додељују ради обележавања догађаја од великог значаја за Републику Србију.

III. ДОДЕЛА ОДЛИКОВАЊА

Члан 12.

Председник Републике указом додељује одликовања.

Указ о додели одликовања објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 13.

Одликовања се додељују, по правилу, два пута годишње, у фебруару и јуну.

Председник Републике може доделити одликовања и ван термина одређеног у ставу 1. овог члана.

Члан 14.

Предлог за доделу одликовања могу поднети државни органи, Српска академија наука и уметности, органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, организације и удружења (у даљем тексту: овлашћени предлагачи).

Предлог из става 1. овог члана доставља се Канцеларији ордена, у писменом облику, са образложењем.

Уз предлог за доделу одликовања страним држављанима, страним правним лицима и међународним организацијама овлашћени предлагач доставља и мишљење министарства надлежног за спољне послове.

Уз предлог за доделу одликовања припадницима, јединицама и установама Војске Србије овлашћени предлагач доставља и мишљење министарства надлежног за одбрану.

Уз предлог за доделу одликовања полицијским службеницима овлашћени предлагач доставља и мишљење министарства надлежног за унутрашње послове.

Председник Републике може доделити одликовање и самоиницијативно.

Члан 15.

Лицу које се први пут одликује одређеним орденом или медаљом то одликовање даје се, по правилу, у најнижем степену.

Нико не може бити одликован истим орденом или медаљом у нижем степену од онога којим је већ одликован.

Носиоцу ордена или медаље изузетно се може доделити исти орден, односно медаља, у истом степену.

У случају из става 3. овог члана не додељује се поново одликовање, већ посебна ознака која се носи на претходно додељеном одликовању.

IV. КОМИСИЈА ЗА ОДЛИКОВАЊА

Члан 16.

Комисију за одликовања образује Генерални секретар председника Републике, а председник Републике поставља председника и чланове Комисије из реда угледних личности у Републици Србији.

Комисија за одликовања разматра предлоге за доделу и одузимање одликовања и доставља их председнику Републике, заједно са својим ставом, на коначно одлучивање.

Комисија за одликовања обавља послове у складу са пословником.

V. КАНЦЕЛАРИЈА ОРДЕНА

Члан 17.

У Генералном секретаријату председника Републике образује се Канцеларија ордена, која врши стручну обраду предлога за доделу и одузимање одликовања за потребе Комисије за одликовања и обавља друге административно-техничке послове, у складу са актом о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Генералном секретаријату председника Републике.

VI. УРУЧИВАЊЕ ОДЛИКОВАЊА И ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ОДЛИКОВАНИХ ЛИЦА

Члан 18.

Свечано уручивање одликовања састоји се од јавног саопштавања текста указа о одликовању, предаје одликовања и уручења повеље о одликовању одликованим лицима.

Свечано уручивање ордена и медаља врши председник Републике или лични изасланик председника Републике.

Свечано уручивање споменица врши лице које овласти председник Републике.

Члан 19.

Свечано уручивање одликовања у иностранству врши председник Републике или лични изасланик председника Републике, односно највиши дипломатски представник Републике Србије у земљи у којој се врши уручивање.

Члан 20.

Одликовање и повеља о одликовању посмртно одликованог лица, односно лица којем одликовање није уручено за живота, предају се члановима породице тог лица.

Члановима породице, у смислу овог закона, сматрају се супружник, деца, усвојеници, унуци, родитељи, усвојитељи и браћа и сестре одликованог лица.

Ако одликовано лице нема чланове породице из става 2. овог члана, указ о одликовању јавно ће се саопштити, а одликовање и повеља о одликовању могу, по одлуци председника Републике, да се предају на чување музеју, у складу са прописима којима се уређује заштита културних добара.

Члан 21.

Ако одликовано лице умре а нема наследника, односно ако правно лице престане да постоји а нема правног следбеника, одликовање и повеља о одликовању враћају се председнику Републике.

Одликовања враћена у складу са ставом 1. овог члана могу, по одлуци председника Републике, да се предају на чување музеју, у складу са прописима којима се уређује заштита културних добара.

Ако одликовано лице одбије да прими одликовање, сматра се да одликовање није ни додељено.

Члан 22.

Одликовање може носити само одликовано лице, на прописани начин.

Одликовања се носе у време државних празника и у другим свечаним приликама.

Лице које је изгубило одликовање, остало без њега без своје кривице или чије је одликовање оштећено има право да захтева и уз одговарајућу накнаду добије дупликат додељеног одликовања. У случају губитка или оштећења повеље о додељеном одликовању може се, на захтев одликованог лица, уз одговарајућу накнаду, издати њен препис.

Члан 23.

Лица одликована на основу ранијих прописа о одликовањима имају право да носе та одликовања, а поступак одузимања одликовања спроводи се у складу са одредбама овог закона.

VII. ОДУЗИМАЊЕ ОДЛИКОВАЊА

Члан 24.

Одликованом лицу може се одузети одликовање ако поступа супротно јавном поретку и моралу или из других разлога који га чине недостојним положаја носиоца одликовања.

Председник Републике указом одузима одликовање.

Предлог за одузимање одликовања могу поднети овлашћени предлагачи по поступку предвиђеном у члану 14. овог закона.

Председник Републике може одузети одликовање и самоиницијативно.

Указ о одузимању одликовања објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

VIII. ЕВИДЕНЦИЈА О ОДЛИКОВАНИМ ЛИЦИМА

Члан 25.

О одликованим лицима води се евиденција, која садржи име и презиме носиоца одликовања са подацима о називу и степену одликовања и датуму доношења указа о одликовању, евентуалном одузимању одликовања, као и друге прописане податке.

Евиденцију из става 1. овог члана води Канцеларија ордена.

Канцеларија ордена води и евиденцију о држављанима Републике Србије који су примили одликовање стране државе, односно међународне организације.

Држављанин Републике Србије обавештава Канцеларију ордена о томе да је примио одликовање стране државе, односно међународне организације.

IX. ОВЛАШЋЕЊЕ ЗА ДОНОШЕЊЕ ПРОПИСА

Члан 26.

Статуте ордена и медаља, начин израде одликовања, ближа правила о свечаном уручивању одликовања у земљи и иностранству, предаји одликовања и повеље о одликовању посмртно одликованог лица, ношењу одликовања, подацима у евиденцији одликованих лица, накнадама из члана 22. став 3. и члана 30. овог закона, као и друга питања од значаја за спровођење овог закона прописује Влада на предлог министарства надлежног за културу.

X. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 27.

Новчаном казном у износу од 50.000 до 500.000 динара казниће се за привредни преступ привредно друштво или друго правно лице ако изради, употреби или пусти у промет знак или други предмет који има изглед одликовања Републике Србије (члан 5. овог закона).

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у привредном друштву или другом правном лицу новчаном казном у износу од 10.000 до 100.000 динара.

Предмети настали и имовинска корист стечена извршењем привредног преступа из става 1. овог члана одузеће се.

Члан 28.

Новчаном казном у износу од 40.000 до 200.000 динара казниће се за прекршај предузетник ако изради, употреби или пусти у промет знак или други предмет који има изглед одликовања Републике Србије (члан 5. овог закона).

Уз казну за прекршај из става 1. овог члана обавезно се изриче заштитна мера одузимања предмета.

Члан 29.

Новчаном казном у износу од 10.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај физичко лице:

1) које носи страно одликовање без прибављене сагласности надлежног органа (члан 4. овог закона);

2) које носи или употребљава знак или други предмет који има изглед одликовања Републике Србије (члан 5. овог закона);

3) које носи одликовање Републике Србије којим није одликовано или које носи одликовање на начин који је супротан прописима (члан 22. овог закона).

XI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 30.

Држављанин Републике Србије одликован по ранијим прописима о одликовањима који је изгубио одликовање, остао без њега без своје кривице или чије је одликовање оштећено има право да, у року од пет година од дана ступања на снагу овог закона, захтева и уз одговарајућу накнаду добије дупликат додељеног одликовања.

Лицу из става 1. овог члана које је изгубило повељу о одликовању може се, на његов захтев, уз одговарајућу накнаду, издати њен препис.

Члан 31.

Акт о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Генералном секретаријату председника Републике ускладиће се са овим законом у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Пропис из члана 26. овог закона Влада ће донети у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Генерални секретар председника Републике образоваће Комисију за одликовања у року од 30 дана од дана ступања на снагу прописа из члана 26. овог закона.

Комисија за одликовања донеће пословник на својој првој седници.

Члан 32.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о одликовањима Савезне Републике Југославије („Службени лист СРЈ”, бр. 59/98 и 21/01).

Члан 33.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.